

FARNÍ INFORMÁTOR

24. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 17. ZÁŘÍ 2006

Budu kráčet
před Hospodinem
v zemi živých.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, pozvedněme svůj prosebný hlas k Bohu, který zachovává věrnost navěky, otvírá oči slepým a napřimuje skličené, a s upřímností srdce volejme:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Za papeže Benedikta XVI., aby jeho apoštolská cesta do rodného Německa zanechala ve věřících svěžest víry, prožívané v jedné, svaté, katolické a apoštolské Církvi.
- Za lidi současného světa, aby nepodlehli pokušení mnohého, co je s takovou neodbytností obklopuje, ale byli vnímaví pro vnitřní neklid a prázdnotu, jež volají po pravdě o člověku.
- Za křesťanské rodiče, aby je inspirovala, vedla a posilovala bdělá a starostlivá péče Panny Marie, s níž provázela svého Syna od chudoby betlémských jeslí až k ponížení kříže.
- Pane, ty jsi Stvořitelem, který svou přítomností naplňuje celou zem: pohleď s láskou na svou zemi, která je sužována nenávistí a násilím, aby se všichni lidé stali činiteli spravedlnosti a pokoje, a svět tak znovu našel cestu svornosti a dialogu.
- Za věrné zemřelé, aby za svou upřímnou snahu o následování tvého Syna došli poznání toho, co žádné oko nevidělo, žádné ucho neslyšelo, ale co Tys připravil těm, kdo tě milují.

K: Všemohoucí, věčný Bože, který si povoláváš ty, kdo jsou v očích světa chudí, abys je skrze víru obdařil svým bohatstvím a učinil je dědici svého Království. Vyslyš naše pokorné prosby a naplň na nás svá zaslíbení. Skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 24. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – IZ 50,5-9A

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Pán, Hospodin, mi otevřel ucho a já se nezdráhal, necouvl nazpět. Svá záda jsem vydal těm, kteří mě bili, své líce těm, kteří rvali můj vous. Svou tvář jsem neskryl před hanou a slinou. Pán, Hospodin, mi však pomáhá, nebudu tedy potupen. Proto dávám ztvrdnout své tváři v křemen a vím, že nebudu zahanben. Blízko je můj obhájce! Kdo se chce se mnou přít? Postavme se spolu! Kdo je mým protivníkem? Ať přistoupí ke mně! Hle, Pán, Hospodin, mi pomáhá! Kdo mě odsoudí?

ŽALM 116

Miluji Hospodina, neboť slyšel – můj prosebný hlas, – neboť naklonil ke mně svůj sluch – v den, kdy jsem ho vzýval. Obepjaly mě provazy smrti, – dostihly mě smyčky podsvětí, – uvízl jsem v tísní a trýzni. – Hospodinovo jméno jsem vzýval: – „Ach, Hospodine, zachraň mi život!“ Hospodin je milostivý a spravedlivý, – Bůh náš je milosrdný. – Hospodin chrání prosté lidi; – pomohl mi, když jsem byl v bídě. Vždyť vysvobodil můj život ze smrti, – mé oči ze slz, mé nohy z pádu. – Budu kráčet před Hospodinem – v zemi živých.

2. ČTENÍ – JAK 2,14-18

Čtení z listu svatého apoštola Jakuba.

Co to pomůže, moji bratři, říká-li někdo, že má víru, ale nemá skutky? Může ho taková víra spasit? Když bratr nebo sestra nebudou mít do čeho se obléci a budou mít nedostatek denní obživy a někdo z vás jim řekne: „Tak s Pánem Bohem! Zahřejte se a najezte se“ – ale nedáte jim, co potřebují pro své tělo, co je jim to platné? Stejně tak je tomu i s vírou: když se neprojevuje skutky, je sama o sobě mrtvá. Ale někdo by mohl říci: „Ty máš víru, a já mám skutky.“ Ukaž mi tu svou víru, která je beze skutků! Já ti však ze svých skutků mohu dokázat svou víru.

EVANGELIUM – MK 8,27-35

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš vyšel se svými učedníky do vesnic u Césareje Filipovy. Cestou se ptal svých učedníků: „Za koho mě lidé pokládají?“ Řekli mu: „Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše, jiní za jednoho z proroků.“ Zeptal se jich: „A za koho mě pokládáte vy?“ Petr mu odpověděl: „Ty jsi Mesiáš!“ Tu je přísně napomenul, aby to o něm nikomu neříkali. Potom je začal poučovat, že Syn člověka bude muset mnoho trpět, že bude zavržen od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a po třech dnech že vstane z mrtvých. A mluvil o tom otevřeně. Petr si ho vzal stranou a začal mu to rozmlouvat. On se však obrátil, pohleděl na učedníky a pokáral Petra: „Jdi mi z očí, satane! Neboť nemáš na mysli věci božské, ale lidské.“ Zavolal si lidi i své učedníky a řekl jim: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě. Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mě a pro evangelium ztratí, zachrání si ho.“

SÍLA SLOV

(úvaha Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka S.I., čestného občana Pustiměře)

„Prosím vás, lidé, nehádejte se o slova!“ „A oč jiného bychom se měli hádat, když už se chceme hádat, ne-li o slova?“ Je to Chestertonova duchaplnost, kterou vtipně reaguje na situaci, v které je moderní člověk: naprostá neúcta ke slovu. Ztratilo jakoukoli hodnotu. Ale je to jenom moderní zjev? Už v „Následování Krista“ píše: „Co jiného jsou slova než slova! Létají vzduchem, ale kamene se nedotknou. Bud' kámen...“ Jinými slovy: Nedělej si ze slov nic, nemají cenu. Je to přirozené?

Jak jinak si váží slov děti a primitivní lidé! Překroutit jméno znamená nadávku, urážku. Něco říci, to je komunikovat kus sebe, zjevit se. Slovanům, zvláště některým, se připisuje zvláštní moc, síla. Řekněme, že to všechno bylo dáno primitivní situací, kdy se lidé nedovedli plyně vyjadřovat. Slovo bylo v oběhu málo, proto jejich valuta stoupala. Ještě donedávna si vážili člověka, který uměl při slavnostní příležitosti veřejně promluvit. Dnes si spíš vážíme těch, kdo umějí mlčet anebo alespoň skončit řeč brzy.

Uvádíme tuto změnu mentality jenom proto, abychom lépe pochopili, co znamená slovo v Písmu. Je to totiž jeden ze základních pojmů Bible, zjevení obsaženého v lidských slovech. I ten historický fakt předpokládá jistou psychologickou situaci, jistou okolnost. Židé byli národ, který své zážitky, dojmy a poznatky nevyjadřoval v obrazech a sochách, ale ve vypravování starších, ve slovech. Nevytesal svou historii do basreliéfů, ale sepsal ji do knih. Naproti tomu Řekové byli přesvědčeni, že víme opravdu jenom to, co jsme na vlastní oči viděli. Pro Židy je podstata věcí jejich *dábar*, slovo. Řeč tedy vyjadřuje věci samy. V latinském překladu Bible, ve Vulgátě, čteme ještě jisté hebraismy, které se musely v moderních překladech zaretušovat, protože by se jim nerozumělo. Tak např. ve vypravování evangelia o zvěstování ujišťuje anděl P. Marii, že u Boha není nemožné žádné slovo, *omne verbum* (Zk 1,37). Dnes to ovšem překládáme jako „věc“: U Boha není žádná věc nemožná. Slovo a věc jsou ztotožněny. Kittelův biblický slovník definuje *dábar*, slovo jako pozadí, základ věcí.

Z toho plyne zvláštní důsledek: ze slov poznáme hlouběji a lépe skutečnost, než kdybychom ji na vlastní oči viděli. Vyskytují se ovšem u všech národů lháři, lidé kteří nemluví pravdu. Ale i ten pojem není vždycky jednoznačný. Komu říkáme lhář dnes? Člověku, který něco velmi dobře ví, ale schválně říká něco jiného. Mluví jinak ústy a jinou má myšlenku. I v Písmu se mluví o podvodnících, kteří mají „dvojité srdce (srv. Kaz 2,14), ale to je většinou v dokumentech z pozdější doby, hlavně v sapienciálních knihách, které jsou z řeckého prostředí. Původně se lhář rovná bláznů, nemoudrému. Mluví nepravdu hlavně proto, že skutečnost nezná. Vydává za realitu nápady své hlavy a proto jeho slova jsou „marná“, prázdná, nemají význam, nevyjadřují věc.

Na tomto pozadí ovšem zjevení Bible má zvláštní hodnotu. Jsou to slova a to slova Boží. Vyjadřují tedy pozadí, základ všeho, co je, jsou pravdivější než přímé zážitky vizuální. Víme, jak je to těžké dnešnímu člověku pochopit. Lidé dnes smýšlejí asi takto: Jak by to bylo pěkné, kdybychom se mohli přenést přes časy a prostory a vidět na vlastní oči události, o kterých vypravuje Písmo, zvláště život Kristův, tak jak byl. Bohužel se musíme spokojit jenom se stručnou zprávou biblických historiků, evangelistů. Někdy si ten nedostatek hledáme nahradit biblickými filmy, které mají někdy nejlepší vůli a nesrovnatelně větší možnosti než bylo pero pisatelů Bible. A přece se musíme po promítnutí takového filmu nakonec přiznat: Je to pěkné, ale není to Bible. Slova Bible jsou omezená, prostá, ale jsou to slova Boží a Bůh svým slovem vyjádřil to, co je skutečnost.

Tato úcta k slovu má však v Bibli nejenom pozadí psychologické, založené na mentalitě národa. Je tu i podklad dogmatický. Písmo počíná zprávou o stvoření, odpovídá stručně: Bůh řekl a bylo (Gn 1). Všecko stvořil Bůh svým slovem. Jeho slovo tedy je v pravém smyslu základ vši reality. Pochopit Boží slovo znamená znát svět líp, než bychom se s ním seznámili cestováním, viděním, zkoumáním. To, co umělec chtěl obrazem vyjádřit je daleko důležitější než barvy a formy. Boží slovo je to, co chce viditelným světem říci jeho umělec Stvořitel. Umělec ovšem mluví barvami a formami. Ale obvykle jenom málo lidí ho dovede pochopit. Považují se za špatní malíři nebo sochaři, kteří najdou interpreta, umělce slova, který vyjádří paralelně jejich myšlenku. Při díle stvoření Bůh sám se stal svým vlastním interpretem knihami Bible. Tak je také vysvětlují Otcové církve. Obraz stvoření by měl stačit k tomu, abychom myšlenku Stvořitele pochopili. Je to ovšem myšlenka duchovní, pochopit ji tedy může jenom ten, kdo je duchovní. Kolik jich je? Aby nám pomohl, Bůh nám dal Písmo, kde je myšlenka stvoření vyjádřena slovem. Je to tedy vzhled do umělcovy duše, aby se rozumělo jeho dílu.

Ale doposud jsme rozvíjeli jenom jedno hledisko biblické teologie slova. Říká se mu odborně aspekt dianoetický, tj. soustředili jsme se u slova na jeho význam, na to, co vyjadřuje. Exegeté však mluví i o jiném aspektu, kterému říkají dynamický. Slova Boží mají zvláštní sílu, dělají, uskutečňují to, co říkají; to co vyjadřují se stává realitou. Bůh řekl a bylo to. V dnešní společnosti jsme si už bohužel navykli zase na opak. Slova jsou jenom slova, slabé prostředky k uskutečnění. Ti, kdo jenom mluví, nedělají. Stavět ideály na pouhých slovech je stavět na vodě. Není sice znehodnocení slov tak úplné. I dnes se vyskytnou slova, která zapálí srdce a založí hnutí. Jsou to slova, která se stávají začátkem velkých činů. Ale děje se to nepřímou. Slovo nadchne člověka a člověk pak jedná. Neuskuteční se věc samým slovem. O to se pokoušejí mágové, čarodějové. Představují divákovi změnu skutečnosti pronesením tajemné formule hokuspokus. Proč se tyto dovedné podvody tolik líbí dětem? Dalo by se říci, že je to vzpomínka na ráj, kdy člověk viděl Boha jak tvoří všecko pouhým slovem bez potu na čele.

Také Ježíš ohromil své okolí, když slovem uzdravoval nemocné, křísil mrtvé. Apoštolové se cítili přeneseni do ráje, když viděli Ježíše, jak slovem utišil bouři na moři (Mt 8,26). Tato síla slova je v případě Ježíšově jasný důkaz jeho moci. Jeho slovo je silné jako slovo Boží, protože je Bohočlověk. Ale čteme v evangeliu jednu zajímavou poznámku diváků: „Zástupy se divily, že dal Bůh takovou moc lidem“ (Mt 9,8), že totiž i on, podobně jako Stvořitel, může přetvářet realitu pronesením slova. Kdo jednou uznal Ježíšovo božství, ten se tomu nediví. Ale zvláštní je i další okolnost, že totiž dal Ježíš podobnou moc i učedníkům, i oni slovem uzdravují, křísí mrtvé, dělají divy. Nezbývá nám, než si položit poslední otázku: Existuje tato moc u učedníků Kristových v církvi dodnes? Teoreticky je odpověď jasná: Kdyby už neexistovala, nebyl by už v církvi živý Kristus, nebyla by dílo Boží. Ale otázka zní prakticky: Kde se tato Boží síla slov dodnes uskutečňuje? I tu je odpověď snadná: především v modlitbě. Pronášíme slova, která realitu vyjadřují. Modlíme se např. žalmy. Vypadají jako popisná lyrika. Ale je to nahlas vyslovené Boží slovo. Je to tedy skutečnost jaká je v základě, jaká by být měla. Pronášejíce Boží slova spolu s Bohem tvoříme, máme účast na jeho díle. A mísíme v modlitbě do slov Božích i slova svá a vyjadřujeme přání, aby se stalo skutkem to, o čem prosíme. Aspirujeme na to, aby i naše modlitba vzbudila údiv nad tím, jakou moc dal Bůh lidem. Když se modlíme za mír ve světě, za soulad všech, za všecko dobré, o čem jiného usilujeme než o to, abychom jako Ježíš pouhými slovy utišili bouři života. Budeme toho schopni? Bezpochyby, jsme-li s Kristem jedno, jsou i naše slova slovy jeho, síla moci Boží.

APOŠTOL FILIP

/promluva Benedikta XVI. při střeďeční generální audienci, 6. září 2006 na náměstí sv. Petra v Římě/

Drazí bratři a sestry,
budeme pokračovat, jako v minulých týdnech, v líčení fyziognomií jednotlivých apoštolů, a setkáme se dnes s Filipem. V seznamech dvanácti apoštolů je vždy na pátém místě (viz Mt 10,3; Mk 3,18; Lk 6,14; Sk 1,13), a tedy v podstatě mezi prvními. Ačkoli je Filip hebrejského původu, je jeho jméno řecké, podobně jako Ondřej, což je drobné znamení kulturní otevřenosti, které by se nemělo podcenit. Zprávy o Filipovi nám podává Janovo evangelium. Pocházel z téhož rodiště jako Petr a Ondřej, tedy z Betsaidy (srv. J 1,44), městečko nalézající se v tetrarchátě jednoho ze synů Heroda Velkého, který se jmenoval také Filip (srv. Lk 3,1).

Čtvrté evangelium vypráví, že Filip, poté co ho Ježíš povolal, potkává Natanaela a říká mu: „Našli jsme toho,

o kterém psal Mojžíš v Zákoně i proroci! Je to Ježíš, syn Josefův z Nazareta“ (J 1,45). Poněkud skeptické odpovědi Natanaela („Může z Nazareta vzejít něco dobrého?“) se Filip nepoddává a s rozhodností namítá: „Pojď a uvidíš!“ (J 1,46). V této suché, ale jasné odpovědi se Filip projevuje jako opravdový svědek: nespokojuje se s oznámením zprávy, ale přímo oslovuje druhého a nabízí mu, aby osobně učinil zkušenost s tím, co je zvěstováno. Tatáž slovesa jsou použita Ježíšem, když k němu přistupují dva učedníci Jana Křtitele a ptají se ho, kde bydlí. A Ježíš odpoví: „Pojďte a uvidíte“ (srv. J 1,38-39).

Můžeme předpokládat, že by se na nás Filip obrátil týmiž slovy, která vybízejí k osobnímu nasazení. Apoštol nás přivádí k bližšímu seznámení se s Ježíšem. Přátelství, opravdové poznání druhého totiž potřebuje blízkost, ba částečně z ní žije. A netřeba ostatně zapomínat, podle toho, co píše Marek, že Ježíš volí dvanáct apoštolů primárně za tím účelem, aby „byli s ním“ (Mk 3,14), to znamená, aby s ním sdíleli jeho život a učili se přímo od něho nejen stylu jeho jednání, ale především tomu, kým On opravdu je. Pouze takto, účastí na jeho životě jej totiž mohli poznat a hlásat jej. V Pavlově listu Efesanům, se pak lze dočíst, že důležité je „učit se Kristu“ (4,20), a tedy nejenom a netoliko poslouchat jeho nauku, jako spíše poznávat Ho více osobně, tj. jeho lidství a božství, jeho tajemství, jeho krásu. On je nejenom Učitel, ale Přítel, ba dokonce Bratr. Jak bychom jej mohli důkladně poznávat, kdybychom od něho zůstali daleko? Intimita, důvěrnost a návyk nám dávají odhalit pravou totožnost Ježíše. Ano, právě to nám apoštol Filip připomíná. A vybízí nás tak, abychom „přišli“ a „uviděli“, abychom s Ježíšem den po dni navazovali kontakt nasloucháním, odpovědí a společenstvím života.

A je to on, na koho se u příležitosti rozmnožení chlebů obrátil Ježíš s cílenou a stejně tak překvapivou prosbou: kde by bylo možné nakoupit chléb k nasycení všech lidí, kteří jej následovali (srv. J 6,5). Filip tehdy odpověděl s velkým realismem: „Za dvě stě denárů chleba jim nestačí, aby se na každého aspoň něco dostalo“ (J 6,7). Ukazuje se tu věcnost a realismus apoštola, který umí posoudit vývoj dané situace. Jak se věci nakonec měly, to víme. Víme, že Ježíš vzal chléb, pomodlil se a rozdal jej. A došlo k rozmnožení chleba. Zajímavé je však, že se Ježíš obrátil právě na Filipa, když chtěl poprvé ukázat na řešení problému. Patrně je to znamením toho, že Filip patřil do užší skupinky těch, kteří byli s ním. Jindy, ve velmi důležité dějinné chvíli, před Utrpením, někteří Řekové, kteří byli o Velikonocích v Jeruzalémě „přišli k Filipovi... a prosili ho «Pane, rádi bychom uviděli Ježíše.» Filip šel a řekl to Ondřejovi; Ondřej a Filip pak šli a pověděli to Ježíšovi“ (J 12,20-22). Máme tu znovu zvláštní znak jeho výjimečného postavení v rámci apoštolského sboru. Zejména v tomto případě je u Ježíše prostředníkem žádosti cizinců. Pravděpodobně mluvil řecky a mohl posloužit jako tlumočník a třebaže se spojuje také s Ondřejem, dalším apoštolem řeckého jména, je to právě on, na koho se cizinci obracejí. To nás učí, abychom byli i my neustále připraveni, jednak přijímat otázky a prosby ať přicházejí odkudkoliv, a jednak je orientovat k Pánovi, jedinému, který je může plně uspokojit. Je totiž důležité vědět, že my nejsme posledními adresáty proseb těch, kteří k nám přistupují, ale Pán. K Němu musíme nasměrovat kohokoli, kdo se ocitne v nesnázích. Ano, každý z nás má být cestou otevřenou k Němu!

A je tu ještě jedna, zcela zvláštní okolnost, kdy vstupuje na scénu Filip. Během Poslední Večeře, když Ježíš prohlásí, že znát Jeho, znamená také znát Otce (srv. J 14,7), jej Filip takřka naivně požádá: „Pane, ukaž nám Otce – to nám stačí“ (J 14,8). Ježíš mu odpoví dobrotivou výčitkou: „Filipe, tak dlouho jsem s vámi, a neznáš mě? Kdo viděl mne, viděl Otce. Jak můžeš říci «Ukaž nám Otce»? Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně?... Věřte mi, že já jsem v Otci a Otec je ve mně“ (J 14,9-11). Tato slova patří v Janově evangeliu mezi ta nejvznešenější. Vyjadřují zjevení ve vlastním a pravém slova smyslu. V závěru svého prologu Jan praví: „Boha nikdy nikdo neviděl. Jednorozený Bůh, který spočívá v náručí Otcově, ten o něm podal zprávu“ (J 1,18). Toto prohlášení, které pochází od evangelisty, je převzato a potvrzeno samotným Ježíšem. Avšak s jiným odstínem. Zatímco janovský prolog totiž mluví o Ježíšově vysvětlující intervenci, zakládající se podstatně na jeho slovech, tak v odpovědi Filipovi Ježíš odkazuje na svou osobu jako takovou a připouští takové chápání, při kterém jej lze pochopit nejen prostřednictvím toho, co říká, ale ještě více prostřednictvím toho, kým jednoduše je. Abychom se vyjádřili podle paradoxu Vtělení, můžeme docela dobře říci, že Bůh si dal lidskou tvář, tvář Ježíšovu, a v důsledku toho od nynějška, chceme-li opravdu poznat Boží tvář, nemůžeme než nazírat tvář Ježíšovu! V jeho tváři vidíme skutečně kdo je Bůh a jak je Bůh!

Evangelista nám neříká, zda Filip plně pochopil Ježíšovu větu. Jisté je však, že mu zcela věnoval svůj vlastní život. Podle některých pozdějších zpráv (Skutky Filipovy), měl náš apoštol evangelizovat nejprve Řecko a potom Frýgii, kde měl v Hierapoli podstoupit smrt různě popisovaným trestem ukřižování nebo ukamenování. Naši úvahu dnes skončíme poukazem na smysl, ke kterému má náš život směřovat: setkat se s Ježíšem jako se s ním setkal Filip a snažit se v něm vidět Boha samého, nebeského Otce. Pokud by chybělo toto nasazení, byli bychom vždycky odkázáni pouze sami na sebe jako v zrcadle, a stávali se tak stále osamocenějšími! Filip nás však učí, jak se nechat Ježíšem získat a být s ním, a zvat také ostatní, aby sdíleli toto nezbytné společenství. Uvidíme-li a nalezneme-li Boha, nalezneme pravý život.

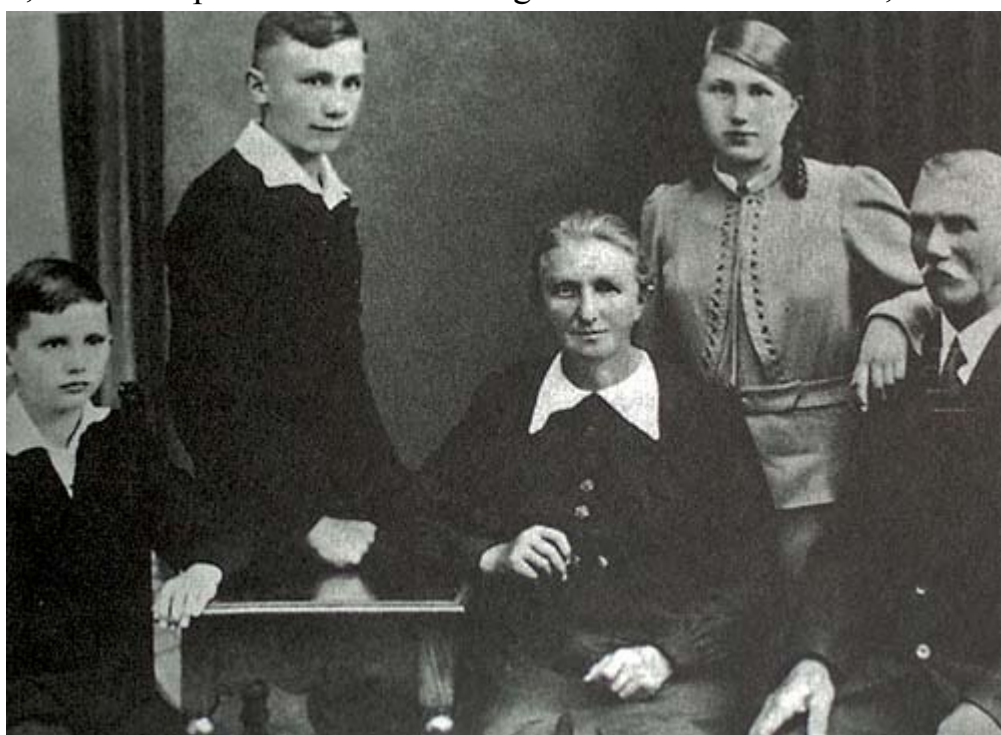
PAPST BENEDIKT XVI. IN BAYERN

V Bavorsku ve šlépějích Josepha Ratzingera

„Vždy jsem si uvědomoval, že Bavorsko a Řím si nejsou příliš daleko, a to nejen z hlediska geografického: Bavorsko a Řím byly odjakživa dvěma póly, mezi nimiž existovalo vzájemné a plodné pouto. Z Říma ... dospělo evangelium až k Dunaji a Lechu... V XVI. a XVII. století vadlo Bavorsko jedno z nejkrásnějších svědectví věrnosti katolické Církvi... V moderní době dalo Bavorsko všeobecné Církvi milovaného světce, jakým byl Konrád z Parzhamu...“ (Benedikt XVI. na audienci k německým poutníkům, 25. dubna 2005)

Mezi řekami Inn a Salzach prožil Joseph Ratzinger celé své dětství. Jeho otec, povoláním policista, se musel s rodinou často stěhovat, a to až do roku 1937, kdy šel otec do důchodu. Lze tedy říci, že rodina pocházela z Hufschlagu nedaleko Traunsteinu, kde se

usadila ve chvíli otcovy penze. Ke všem přesunům nicméně docházelo pouze na území, vymezeném řekami Salzach a Inn. Toto území dávných keltských osídlení, které se později stalo římskou provincií Rezia a zůstává dodnes pyšné na tyto své dvojí kulturní kořeny, hluboce poznamenalo Josephovo dětství. Křesťanství se na toto

území dostalo už v době před Konstantinem, díky římským vojákům.

V tomto historickém křesťanském kontextu spatřil světlo světa Joseph Ratzinger. Narodil se na Bílou sobotu, 16. dubna 1927 v Marktl am Inn, v pasovské diecézi, jako nejmladší dítě manželů Josepha Ratzingera a Marie Riger: jeho staršími sourozenci byli bratr Georg (1924) a sestra Marie (1921; zemřela 2. listopadu 1991).

V rodině si vždy připomínali, že se narodil v poslední den Svatého týdne, o velikonoční vigílii. Navíc byl pokřtěn druhý den po narození – vodou, posvěcenou o „velikonoční noci“, která se tehdy ještě slavila ráno. Ve svém životopise napsal: *„Osobně jsem byl vždy velmi vděčný, že můj život je takto už od svého počátku pohroužen do velikonočního tajemství, od chvíle, kdy nemohl být, než znamením požehnání. Nešlo pochopitelně o velikonoční neděli, ale právě o Bílou sobotu. A přece, čím více nad tím uvažuji, tím víc vyniká jistý rys naší lidské existence, která zatím očekává velikonoce, nenachází se v plném světle, ale s důvěrou se k němu ubírá“.*

Ratzingerova rodina opustila Marktl am Inn v roce 1929, krátce před Josephovými druhými narozeninami. Proto jeho vzpomínky na toto místo (které během své apoštolské cesty rovněž navštíví) jsou vázaný výlučně na vyprávění rodičů, a sourozenců Georga a Marie. Nebyla to ostatně snadná doba: panovala nezaměstnanost, na německou ekonomii těžce dolehlo odškodnění za světovou válku, navíc střety stran působily rozbroje mezi lidmi; rodinu pak sužovaly nemoci. V paměti mu utkvěla přátelství a vzájemná pomoc, stejně jako rodinná a církevní slavení.

„Altötting mám ve vzpomínkách z nejtěplejšího dětství, je součástí celé spousty mých životních vzpomínek. Začnu-li těmi nejranějšími, pak tou první je kanonizace frátera Konráda z Parzhamu, a pak všechna údobí mého života.. Šňůra vzpomínek se odvíjí až k návštěvě papeže v roce 1980. Nezapomenutelná. Při té příležitosti jsem mohl provázet Jana Pavla II. (Benedikt XVI. u příležitosti udělení čestného občanství Altöttingu, 7. června 2006)

Rozhodující skutečností, která v Josephově dětství sehrála významnou úlohu, je blízkost Marktlu a svatyně Altötting, místa velkých poutí Bavorska a západního Rakouska. Právě v oněch letech se mariánská svatyně, jejíž kořeny sahají do karolínské doby, zaskvěla od časů pozdního středověku v obnovené kráse, díky beatifikaci a poté kanonizaci Konráda z Parzhamu (1818-1894). Tato postava světce byla pro místní lid nesmírně významná. Ve svatém Konrádovi se totiž zračí tvář tohoto lidu. Tito „neopatrní“ pokorní světci, jsou pro moderní dobu

výmluvným evangelijním znamením. Z Marktlu am Inn se rodina přestěhovala do Tittmoningu, malém městečku na Salzachu, jehož most je rakouskou hranicí.

Toto město s převážně salcburskou architekturou je součástí Josephových dětských snů. Rozlehlé náměstí s nádhernými fontánami, na něž se vstupovalo Laufenskou a Burghausenskou branou, či blízké okolí, tvořené starobylými domky a potom výkladní skříně obchodů na náměstí, to vše bylo pro Marii, Georga i Josepha působivou podívanou.

Tittmoning je spjat s ctihodným Bartolomějem Holzhauserem (1613-1658), který během třicetileté války napsal svá apokalyptické vidění. Jeho zásluhou došlo k obnově komunitního života světských kněží podle myšlenky, sahající k Eusebiovi z Vercelli a svatému Augustinovi.

Ekonomická krize však doléhala i na Tittmoning. Politická nálada byla bouřlivá. Otec musel při veřejných shromážděních stále častěji zasahovat jako policista proti nacistickému násilí.

Krátce před vánocemi roku 1932 se rodina přestěhovala do Aschau am Inn, rolehlé rolnické osady s velkými statky. Dům byl velmi útulný. Ani stopy po tittmoningské okázalosti. I tak si děti záhy zvykly. Ani novogotický kostelík se nedal srovnat s posvátnými budovami Tittmoningu, dokonce i nářečí bylo trochu komplikované. I tady však bylo cítit tíseň dějin: prezident Hindenburg jmenoval 30. ledna 1933 říšským kancléřem Adolfa Hitlera.

Tento deštivý den se v Josephových vzpomínkách váže na vyprávění Marie a Georga. Pro otce bylo velkým utrpením sloužit státní moci, jejímiž vrcholnými představiteli byli zločinci. Přesto v Aschau osobně pomáhal kněžím, které chtěl mít nový režim pod kontrolou, protože je považoval za „nepřátele Reichu“. Nacionálnímu socializmu se jen pozvolna dařilo ovládnout maličkou osadu, jakou bylo Aschau. Zvláštním místem konfrontace byla škola. Podle nového režimu totiž bylo třeba zlikvidovat silné pouto, které pojilo školu a Církev, zrušit konfesní školy a křesťanskou víru nahradit Führerovou ideologií. Proti tomuto záměru se rozhodně postavili biskupové a mladičká Joseph naslouchal důrazným slovům jejich pastýřských listů, které od ambónu předčítal pan farář. Znepokojivých příznaků byla spousta: od pokusů vymazat křesťanskou identitu národa až po budování zbrojovky „ukryté“ v lesích.

I přes hrůznost doby, začal bratr Georg v Traunsteinu ministrovat a potom, co v roce zahájil svá studia na zdejší gymnáziu, sídlícím tehdy v arcibiskupské koleji, vydal se Joseph v jeho šlépějích. V témže roce začala i Marie navštěvovat střední dívčí školu v Au am Inn, kterou vedly františkánské řeholnice v dávném mnišském komplexu augustiniánských kanovníků. I přes velké obtíže tak Církev nepřestávala ve školním vzdělávání mladých.

V roce 1937 tedy došlo k přestěhování do Traunsteinu. Po dovršení šedesátého roku, 6. března, věku šel otec do důchodu. Tvrdá práce a také tíha politického směru, který nesdílel přispěly k tomu, že tento den byl pro něj vysvobozením. Už v roce 1933 si rodina zakoupila starý vesnický dům na periferii. Díky úsilí rodičů se stal pro děti skutečným „rájem“. Joseph měl půl hodiny pěšky do školy, v níž se nacionálnímu socializmu podařilo změnit jen málo věcí, i když později došlo ke školní reformě zavedené novým režimem.

Na začátku roku 1938 byl už patrný přesun vojsk a začátek tragédie, která pak vyústila v druhou světovou válku. Navíc tato proměna zasáhla i do Josephova života. Potom, co dva roky pěšky docházel do školy, pan farář chtěl, aby vstoupil do menšího semináře, a mohl tak být systematicky uveden do církevního života. Také sestra našla práci ve velkém obchodě v Traunsteinu, čímž se odlehčilo skromnému rodinnému rozpočtu.

Joseph tak na radu bratra a díky přátelství s mnoha seminaristy vstoupil o velikonočních 1939 do semináře.

Po vypuknutí II. světové války byla kolej vystěhována a stal se z ní lazaret. Seminaristé našli přístřeší v ženské koleji Anglických dam ve Sparzu. Poté, co nacisté zavřeli církevní

školy byl dům byl prázdný. Ani tento pobyt však netrval dlouho. S postupem války byl zabrán i tento dům. Joseph a Georg se proto vrátili domů. Joseph trávil toto období velké temnoty studiem, doma i na gymnáziu v Traunsteinu. Byl nadšen latinskými a řeckými klasiky a zálibou našel i v matematice. Velkým a tvůrčím objevem pro něj byla literatura a její dějiny, především Goethe a autoři XIX. Století: Eichendorff, Mörike, Storm, Stifter. Josepha to bylo bohaté a intenzivní období, i přes panující válečné tragédie.

Ani tato doba však neměla delšího trvání: seminaristé ročníků 1926-27 byli povoláni do Mnichova k protiletecké obraně. Joseph tak musel v 16-ti letech nastoupit do velmi zvláštního „internátu“. Bylo mu dovoleno navštěvovat přednášky profesorů renomovaného mnichovského „Maxmilian Gymnasium“. Významnou zkušeností bylo setkání s ostatními studenty. Postupně se dostal do Ludwigsfeldu, Unterföhringu, Insbrucku a Gilchingu, severně od Ammersee. Tady měla malá skupina seminaristů zvlášť zajištěnou autonomii, mohli pořádat náboženské přednášky a navštěvovat kostel. Třikrát týdně odcházeli na přednášky do Mnichova, přičemž pokaždé měli před očima válečnou zkázu. 10. září 1944 byli od protiletecké obrany propuštěni. Doma však Joseph našel povolávací rozkaz do pracovní služby Reichu. 20. září se tak vydal na dlouhou cestu, která jej spolu s mnoha dalšími přáteli z gymnázia dovedla do Burgenlandu, kde byl přidělen k táboru na hraničním území Rakouska s Maďarskem a Československem.

Zkušenost to byla deprimující, zvlášť kvůli nacistickému teroru, i přesto, že blízký pád režimu byl čím dál zřejmější. Jedné noci dostali příkaz k nástupu a důstojník SS chtěl, aby narukovali jako dobrovolníci. Spolu s ostatními Joseph odpověděl, že se chce stát katolickým knězem. Byli zahrnuti posměchem a urážkami. Dva měsíce nato byli studenti odesláni vlakem zpět domů. Z vlaku viděli zničenou Vídeň, Salzburg. Kvůli leteckému bombardování vlak Traunsteinem projel bez zastávky. Joseph proto musel vyskočit z jedoucího vlaku. Netrvalo ani tři měsíce a opět jej čekal povolávací rozkaz: měl se dostavit do Mnichova. Byl přidělen ke kasárnám pěchoty v Traunstein. V prazvláštním prostředí baráků olavili vánoce. Naštěstí nebyli posláni na frontu, které se den co den blížila. Mezi dubnem a květnem se Joseph rozhodl, že se vrátí domů. Riskoval, že pokud se útěk nezdaří, bude zastřelen jako dezertér. Příchod amerických vojsk pro něj znamenal vězení. Znovu daleko od rodiny. Až 19. června 1945 byl konečně propuštěn a vrátil se domů. Toto léta byla rodina Ratzingerových opět pohromadě: po smutné válečné zkušenosti se vrátil i Georg. Osmašedesátiletý otec se tehdy vydal z Traunsteinu pěšky do Altötting, aby poděkoval Panně Marii, že rodina toto peklo přežila.

Joseph a Georg pracovali na obnově polozničeného semináře, který po šest let sloužil jako vojenská nemocnice. Nebyly knihy. Pan farář, ale i seminář mohli poskytnout aspoň několik knih studentům, kteří dělali své první kroky ve filozofii a teologii. Ani uprostřed té spouště nepohasla křesťanská láska.

Všechny tyto události zůstávají v papežově srdci. Mezi nimi je jedna zvlášť bolestná: v roce 1941 nacisti zavraždili Josephova příbuzného, postiženého Downovým syndromem. „Byl to urostlý čtrnáctiletý mladík – vzpomíná papež -, ale postupně se u něj začaly projevovat příznaky Downova syndromu. Prostotou svého myšlení vzbuzoval sympatii a matka jej velmi milovala“. V roce 1941 představitelé nařídili, že má být hospitalizován, aby se mu dostalo „lepší péče“. Rodina neměla nejmenšího tušení o plánech systematického vyhlazování „postižených“, které začalo už v třicátých letech. Za nějakou dobu přišla rodičům zpráva, že chlapec „umřel na zápal plic“ a jeho tělo bylo zpopelněno. Tento příběh zůstává v papežově srdci dodnes; stává se otázkou všem ve chvíli, kdy jako Petrův nástupce přijíždí do vlasti tohoto mladíka, který byl považován za „nedokonalého“.

APOŠTOLSKÁ CESTA BENEDIKTA XVI. V BAVORSKU MNICHOV, 9.- 10. ZÁŘÍ 2006

Čtvrtá apoštolská cesta Benedikta XVI. je především návratem domů. A přece téma, které bylo pro tuto příležitost zvoleno („*Kdo věří není nikdy sám*“) dává pochopit, že nemáme před očima pouhé putování vzpomínek a vděčnosti za rodnou vlast. Sám Svatý Otec to zmínil v poselství, zveřejněném 15. srpna v bavorském katolickém deníku „Münchener Kirchenzeitung“:

„... z Bavorska se mi dostalo mnoho pozorností během mých římských let a ještě intenzivněji po zvolení Petrovým nástupcem. Za ně bych chtěl poděkovat a z celého srdce je opětovat... Biskupové diecézí, které navštívím, zvolili jako motto dnů našeho setkání úryvek z mé homílie při slavnostním uvedení do úřadu: „Kdo věří, není nikdy sám!“ Setkáme se ve sdílené víře a prožijeme společenství věřících. Toto společenství se šíří po staletí prostřednictvím mnoha generací, které vtiskly bavorskému lidu a jeho kultuře křesťanskou pečeť v duchu evangelia. Toto společenství zahrnuje stejným způsobem i lidi současnosti, aby tak křesťanství – někdy unavené, dokázalo prožít hodinu Letnic a načerpat odvahu k novému probuzení. Z hloubi srdce si

přeji, aby má návštěva ve vlasti probudila v křesťanství radost a především posílila důvěru, že církevní společenství má odpovědně připravovat pro všechny lidskou budoucnost. K tomu připojuji naději, že stále více mladých překoná své pochybnosti o schopnosti budoucnosti Církve a rozhodne se pro kněžství řeholní život.“

Airbus 321 italské společnosti Alitalia se Svatým otcem na palubě přistál o půl čtvrté odpoledne na mezinárodním letišti Franz Joseph Strauss v Mnichově. Benedikta XVI. přivítali podle protokolu prezident Spolkové republiky Německo, Horst Köhler s manželkou, kancléřka Angela Merkelová, bavorský premiér Edmund Stoiber a arcibiskup Mnichova-Freisingu, kardinál Friedrich Wetter a další představitelé společenského a náboženského života. Svého papeže přivítali také děti v lidových kostýmech a skandování davu – jak se už všeobecně vžilo – italskou formou jména Svatého otce. Svatého Otce přivítal německý prezident, který ve svém projevu zdůraznil privátní rozměr papežovy návštěvy. Řekl, že „Benedikt XVI. si přál navštívit svou vlast, místa odkud pochází, rodné město, svého bratra, hroby svých rodičů a další místa, připomínající, že život je něčím, co jsme dostali od jiných.“ Německý prezident s uznáním zmínil ekumenické úsilí Benedikta XVI. a jeho rozhodná slova proti zneužívání náboženství k ospravedlnění teroru a války.

Nato následovala první slova Benedikta XVI. v rodném Bavorsku:

Ich kehre in meine Heimat, zu meinen Landsleuten

Pane prezidente republiky, paní kancléřko a pane ministerský předsedo, páni kardinálové, ctihodní bratři v biskupské službě, vážené dámy a vážení pánové!

*S velkým pohnutím dnes, poprvé od mé volby na Petrův stolec, vstupuji na půdu Německa a Bavorska. **Vracím se do své vlasti, mezi svůj lid** se záměrem navštívit některá místa, která měla v mém životě zásadní důležitost. Jsem vděčný panu prezidentovi republiky, dr. Horst Köhlerovi za srdečná slova uvítání, která mi adresoval. Vnímám jsem v nich věrnou odezvu pocitů celého našeho lidu. Děkuji paní kancléřce, dr. Angele Merkelové a*

panu ministerskému předsedovi, dr. Edmund Stoiberovi, za laskavost, když můj příchod na německou a bavorskou zem poctili svou přítomností. Můj uctivý pozdrav patří také členům vlády, osobnostem církevním, civilním i vojenským, jakož i všem, kdo jste mne přišli přivítat na této návštěvě, pro mě tak významné.

V mysli mi v této chvíli vyvstávají mnohé vzpomínky na uplynulá léta strávená v Mnichově a Řezně: jsou to vzpomínky na osoby a události, které ve mně zanechali hlubokou stopu. Vědom si toho, co jsem dostal, jsem zde především proto, abych vyjádřil svou hlubokou vděčnost, kterou zakouším ve vztahu ke všem, kteří přispěli k formaci mé osoby. Ale jsem zde také jako Petrův nástupce, abych znovu vyjádřil a potvrdil hluboká pouta, spojující římský stolec a církev v naší vlasti.

Jsou to pouta, která mají staletou historii, oživovanou pevným přilnutím k hodnotám křesťanské víry, přilnutím, na něž mohou být hrdé právě regiony Bavorska. Svědčí o tom proslulé pamětihodnosti, velkolepé katedrály, sochy a obrazy vysoké umělecké hodnoty, literární díla, kulturní iniciativy a zejména mnoho činů jednotlivců i společenství, v nichž se odrážejí křesťanská vyznání celých generací, které prošly touto mně tak drahou zemí. Vztahy Bavorska se Svatým stolcem se i přes některá napětí vyznačovaly vždy hlubokou srdečností. V rozhodujících dějinných okamžicích pak bavorský lid vždycky potvrdil svou upřímnou oddanost Petrově stolci a pevné přilnutí ke katolické víře. Mariensäule, který se tyčí na ústředním náměstí Mnichova, je toho výmluvným svědectvím.

Dnešní společenský kontext je v mnoha ohledech jiný než v minulosti. Nicméně myslím, že jsme spojeni v naději, že nové generace zůstanou věrni duchovnímu odkazu, který odolal všem dějinným krizím. Moje návštěva v zemi, která mne zrodila, má být rovněž povzbuzením v tomto směru: Bavorsko je částí Německa; patří k dějinám Německa v jeho světlých i stinných stránkách a může být právem hrdé na tradice, které zdědilo z minulosti. Mým přáním je, aby se všichni moji spolurodáci v Bavorsku a celém Německu aktivně podíleli na předávání základních hodnot křesťanské víry občanům zítřka; víry, která nás všechny nese, nevylučuje, ale otevírá a sblížuje osoby všech národů a kultur. Velmi rád bych mou návštěvu rozšířil i na ostatní části Německa, abych se setkal se všemi místními

církvemi, zvláště s těmi, s nimiž mne pojí osobní vzpomínky. Ze všech stran a zvláště z bavorských diecézí jsem přijal mnohé projevy náklonnosti v počátcích pontifikátu, což mne povzbuzuje každý den. Rád proto využívám i této příležitosti k tomu, abych všem vyjádřil svou vděčnost, a přitom svěřil Prozřetelnosti možnost budoucích setkání s těmito místními církvemi.

Nakonec plním milou povinnost vyjádřit slova upřímného uznání za všechno, co bylo učiněno pro přípravu setkání plánovaných na nadcházející dny, aby tak byl zajištěn klidný průběh různých

fází této návštěvy. Děkuje nyní Bohu, že nám dal toto bavorské nebe. To jsme si nemohli objednat. Rád bych kromě toho ze srdce pozdravil všechny obyvatele Bavorska a celého Německa: nemyslím pouze na věřící katolíky, kterým je moje návštěva přímo věnována, ale také na příslušníky jiných církví a církevních společenství, zejména na luteránské a pravoslavné křesťany. Vy, drahý pane prezidente, jste mi před chvílí mluvil z duše: I když pět set let nelze prostě byrokraticky či inteligentními řečmi odsunout, srdcem i rozumem se vynasnažíme, abychom se jedni přiblížili k druhým. Zdravím konečně stoupence jiných náboženství, jakož i osoby dobré vůle, kterým leží na srdci pokoj a klid ve vlasti i ve světě. Kéž Pán požehná snahy všech o budování budoucnosti skutečného blahobytu, spočívajícího na oné spravedlnosti, která tvoří mír. Svěřuji tyto touhy Panně Marii, uctívané v této zemi titulem Patrona Bavariae, Patronka Bavorska. Činím tak klasickými slovy Jakoba Baldeho, vepsanými zde na podstavci Mariensäule: Rem regem regimen regionem religionem conserva Bavaris, Virgo Patrona, tuis! – Uchovej svým Bavorům, Panno a Patronko, blaho, politické autority, zemi i náboženství!

Všem přítomným srdečné Grüss Gott!

Hned po přiletu zamířil Benedikt XVI. z letiště do srdce historického Mnichova, aby se pomodlil u proslulého „Mariensäule“. Tento sloup se sochou Panny Marie se nachází právě ve středu města a má nesmírný význam pro jeho obyvatele i celé dějiny Mnichova, kde byl Joseph Ratzinger arcibiskupem v letech 1977-82, než byl povolán do Říma, kde se stal prefektem Kongregace pro nauku víry.

Dějiny tohoto sloupu připomínají

historii samotné Evropy. Vzpomeňme na „náboženské“ války, které dramatickým způsobem pustošily Německo, zvláště ona „třicetiletá“ v letech 1618-48. Během švédské okupace Mnichova v roce 1632, učinil následník trůnu Maxmilián I. slib, že budou-li metropole a město Landshut uchráněny před pleněním a zničením, nechá zbudovat něco významného k Boží chvále. Po osvobození města bez pustošení, splnil daný slib a nechal na tržišti postavit sloup a na jejím vrcholu umístit sochu Panny Marie. Vše bylo dokončeno za několik měsíců, takže 7. listopadu 1638 mohl Veit Adam von Gepeckh, freisingský biskup, dílo posvětit.

Červený mramor, z něhož je sloup zbudován, pochází z Tegernsee a na korintské hlavici spočívá bronzová socha Madony. Na podstavci se nacházejí čtyři bronzové figury, představující Mariino vítězství nad hladem (socha draka), nad válkou (socha lva), nad morem (socha zmije) a nad herezí (socha hada), podle 91. žalmu, 13. verše: „Budeš kráčet po zmiji a hadu, šlapat po lvu i draku“. Maxmilián stanovil, že každoročně v neděli po Všech svatých se bude konat procesí z kostela sv. Petra k dómu a bude procházet kolem mariánského sloupu.. Také o sobotách se lidé scházeli u sloupu k modlitbě, zvláště v dobách bídy, moru a za dalších tíživých okolností. Tyto modlitby byly zakázány v roce 1803 zákonem o sekularizaci. Ale už v roce 1854 v důsledku mohutné epidemie cholery, došlo k obnovení lidové tradice procesí a modlitby u mariánského sloupu.

Mírový původ sloupu a touha obyvatel města po pokojném soužití, to vše bylo v Mnichově zvlášť vnímáno. Zvláště v dobách válek se lidé utíkali k ochraně Matky Boží. Bavorský král Ludvík III. se během hrůz 1. světové války obrátil na papeže Benedikta XV. A žádal, aby Panna Maria byla prohlášena Patronkou Bavorska a lidé ji mohly pod tímto titulem slavit vlastní památkou. Papež dal své svolení dekretem ze dne 26. dubna 1916, a dovolil, aby se památka poprvé slavila 14. května téhož roku. Dodnes se slaví v celém Bavorsku jako liturgický svátek, ne však už 14. května, nýbrž 1. máje. Rok co rok se na konci mariánského měsíce května koná u sloupu modlitba za účasti velkého počtu věřících.

Mimořádnou událostí, která se nesmazatelně zapsala do dějin Mnichova, byla modlitba papeže Jana Pavla II. u Mariensäule, kterou pronesl u příležitosti první návštěvy Německa, 19. listopadu 1980. Návrat Benedikta XVI. k mariánskému sloupu – kde před šestadvaceti lety vítal svého milovaného předchůdce – má velkou symbolickou hodnotu. Zdůraznil už při mnoha příležitostech, že chce kráčet ve šlépějích Jana Pavla II., zvláště pokud jde o mír mezi lidmi, národy a náboženstvími. Toto gesto jasně ukazuje kontinuitu v jeho službě, stejně jak to dosvědčil vloni v Kolíně, kdy pokračoval v úchvatné tradici, která oslovila už více než generaci mladých celého světa.

Když Benedikt XVI. vysvětloval volbu svého jména, potvrdil, že vedle sv. Benedikta měl před očima i postavu svého předchůdce Benedikta XV., kvůli jeho nasazení pro mír. Takový je tedy význam jeho prvních kroků po Bavorsku, které směřují k mariánskému

Jan Pavel II. u Mariensäule

sloupu. Od poslední modlitby s Janem Pavlem II. se doby pochopitelně změnila: Tehdejší návštěva papeže Wojtyły v roce 1980 se odehrála uprostřed studené války, kdy se pozvolna tušily i první změny v Polsku. Polský papež kladl důraz na nezbytnost mírové proměny celé Evropy s novým vztahem mezi blízkými národy, jako jsou Německo a Polsko, ale i překonání rozdělení celého kontinentu, k němuž došlo v důsledku poválečného dělení. Když se tehdy – 19. listopadu 1980 - Jan Pavel II. loučil s Mnichovem, řekl: „*Musíme učinit vše, co je v našich silách, abychom položili nový základ a dali novou formu životu a solidaritě lidí a národů tohoto kontinentu, a tak překonat zdrcující důsledky našeho století. Mučedníci a svatí všech dob, až po blahoslaveného Maxmiliána Kolbe, nám*

ukazují, že 'Kristova láska je silnější', jak stvrdilo i motto posledního Katholikentagu v Berlíně. Podle tohoto základního principu je nejen možné vybudovat lepší budoucnost národů a lidí, ale je to dokonce našim závažným úkolem: nejnaléhavějším úkolem naší doby v tomto druhém tisíciletí po Kristu, které už vstoupilo do své poslední fáze“.

Dnes, na prahu třetího tisíciletí, žijeme v nové době. Rozdělení na dva proti sobě stojící bloky je kapitolou minulosti. Evropu ani Německo už nedělí „zdi“ či „železná opona“. Zůstává však velký výzva k míru, a to nejen v Evropě, ale především na Blízkém Východě a také v tolika částech Afriky i Asie. Proto je stále velmi aktuální modlitba za mír, vzývání Matky Boží jako královny míru.

Papež Benedikt XVI. u Mariensäule nejprve pozdravil přítomné:

Ein Lasttier bin ich für dich geworden, doch gerade so bin ich „immer bei dir“

„... Snad mi při této příležitosti dovolíte vrátit se krátkou vzpomínkou k myšlence, která se mi vybavila v souvislosti s mým jmenováním arcibiskupem Mnichova a Freisingu. Stal jsem se nástupcem sv.Korbiniána. Už od mého dětství mne v jeho legendě,okouzloval příběh, podle něhož medvěd roztrhal koně, na němž se světec ubíral přes Alpy. Korbinián jej tvrdě pokáral a za trest mu naložil na záda náklad, který předtím nesl jeho kůň. Medvěd jej tak musel nést přes Alpy až do Říma a teprve tam jej světec propustil na svobodu.

Když jsem roku 1977 stál před obtížnou volbou zda přijmout či nikoliv jmenování arcibiskupem Mnichova a Freisingu, které by mě vytrhlo z milované akademické činnosti, a postavilo před nové úkoly a odpovědnosti, hodně jsem přemýšlel. A právě tehdy jsem si vzpomněl na tohoto medvěda a na výklad 22. a 23. verše 73. žalmy, který rozvinul svatý Augustin ve velmi podobné situaci svého kněžského a biskupského svěcení a následně vyjádřil ve svých kázáních na žalmy. Žalmista se v tomto žalmu ptá, proč se často zlým v tomto světě daří dobře a naopak proč se tolika dobrým lidem tak zle. Na to žalmista říká: „Byl jsem pošetilý,že jsem tak smýšlel. Stanul jsem před tebou jako zvíře. Ale jakmile jsem pak vstoupil do svatyně, pochopil jsem, že právě v mých těžkostech jsem ti byl velmi blízko a ty jsi byl stále se mnou.“. Augustin, se k tomuto žalmu často rád vracel, a ve výrazu „stál jsem před tebou jako zvíře“ (latinsky iumentum) spatřoval odkaz na tažné zvíře, kterého se

v severní Africe používalo k obdělávání půdy, a v tomto „iumentum“ poznával sám sebe jako tažné zvíře Boží, jako toho, na němž spočívá jeho tíha, „sarcina episcopalis“. Zvolil si život člověka zasvěceného studiu a jak později říká, Bůh jej povolal, aby byl „tažným zvířetem“, hodné dobytče, táhnoucí pluh na Božím poli, které dělá těžkou práci, jak mu určil. Pak ale uznává: jako je tažné zvíře blízko rolníkovi, pod jehož vedením pracuje, tak jsem i já nesmírně blízko Bohu, protože tak mu přímo sloužím k budování jeho království, k budování Církve.

Na základě této úvahy hipponského biskupa, mne medvěd sv.Korbiniána stále znovu povzbuzuje, abych konal svou službu s radostí a důvěrou – před třiceti lety, jakož i nyní v mém novém úkolu – Abych den co den opakoval své „ano“ Bohu: **Stal jsem se pro Tebe tažným zvířetem, ale právě takto „jsem stále s Tebou“** (Žl 72 [73],23). Medvěd sv. Korbiniána byl v Římě propuštěn na svobodu. V mém případě se „Pán“ rozhodl jinak. Opět tedy stojím u Mariensäule, abych vroucně prosil o přímluvu a požehnání Matky Boží, nejen pro město Mnichov a milované Bavorsko, ale pro univerzální Církev i pro všechny lidi dobré vůle.

Potom se Benedikt XVI. obrátil modlitbou k Matce Boží:

Svatá Matko Páně, Naši předkové ve chvílích soužení vztyčili tady, v srdci města Mnichova, tvůj obraz, aby ti svěřili město a zem. Stále znovu se s Tebou chtěli setkávat na svých každodenních cestách a učit se od Tebe správně prožívat svůj život; učit se od Tebe, jak nacházet Boha a jak nacházet soulad mezi sebou navzájem. Darovali Ti korunu a žezlo, což tehdy byly symboly panování nad zemí, protože věděli, že takto budou moc a vláda ve správných rukách – v rukách Matky.

Tvůj Syn řekl svým učedníkům krátce před rozloučením: „Kdo chce být mezi vámi velký, ať je vaším služebníkem, a kdo chce být první, ať je služebníkem všech“ (Mk 10,43). Ty jsi v rozhodujícím okamžiku svého života řekla: „Hle, jsem služebnice Páně“ (Lk 1,38) a celý svůj život jsi prožívala jako službu. A v tom pokračuješ po staletí. Jako jsi kdysi v Káni tiše a diskrétně prosila za manžele, tak činiš stále: Bereš na sebe všechny starosti lidí a přednášíš je Pánu, svému Synu. Tvou mocí je dobrota. Tvou mocí je služba.

Nauč nás – velké i malé, pány i služebníky – takto prožívat naši odpovědnost. Pomoz nám nacházet sílu ke smíření a k odpuštění. Pomoz nám být trpělivými a pokornými, ale také svobodnými a odvážnými, jako jsi byla Ty v hodinu Kříže. Ve svých rukách neseš Ježíše, Dítě, co žehná; Dítě, které je zároveň Pánem světa. Tím že neseš Toho, který žehná, sama ses stala požehnáním. Žehnej nám, tomuto městu i této zemi! Ukaž nám Ježíše, požehnaný plod života Tvého! Pros za náš hříšné, nyní i v hodinu smrti naší. Amen!“

Setkání na Marienplatz uzavřela bavorská hymna a zápis Benedikta XVI. do pamětní knihy města Mnichova. Svatý otec se pak odebral do nedaleké královské rezidence, ve které je dnes sídlo bavorské vlády. Základní kámen rezidence byl položen už v roce 1385 a během staletí se rozrostla v jeden z největších paláců Evropy. Tam v podvečer proběhly tři zdvořilostní návštěvy soukromého charakteru. Svatý otec se sešel nejprve s prezidentem Horstem Köhlerem, který stojí v čele Spolkové republiky Německo od května roku 2004. Následovalo setkání se spolkovou kancléřkou, Angelou Merkel, ve funkci od listopadu loňského roku, a nakonec s bavorským premiérem Edmundem Stoiberem.

PŮST OČÍ

(zamyšlení Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka S.I., čestného občana Pustiměře)

Seznámil jsem se na jednom kongresu s mladým Italem, který pracuje v centru pro rozdělování filmů. Mluvili jsme o všem možném a objevilo se, že je dobrý katolík. Proto jsem se odvážil k otázce: Povězte mně, čím to je. Máme tu tolik televizních umělců, dobrých lidí schopných hodnotné práce, proč je tedy v normálním vysílání tolik braku a tolik pornografie? Má mít mládež dojem, že to je život a kultura?

Můj nový známý se kupodivu najednou rozhorlil. Začal mně znovu zdůrazňovat, že je katolík a že křesťanství bere vážně. Ale to, co jsem řekl já, prý dýchá klerikálním postojem a tradicionalistickou morálkou, která pořád na všech stranách exorcizovala ďáblы. Dnes, jak tvrdil on, nic nepomůže kaceřování bludů, pranýřování nemravností. Mladý člověk musí všechno vidět a naučit se soudit. „I pornografii?“ ptal jsem se skromně. „I pornografii“, dostal jsem radikální odpověď. Cestou domů jsem o tom rozhovoru přemýšlel. Ten mladý Ital mně byl sympatický. Byli jsme ostatně spolu na večeři a probrali jsme ještě jiné zajímavé otázky. Ale v postoji, který tak horlivě hájil, byl neoblomný. Všecko vidět a naučit se soudit!, to má být zásada dnešní výchovy ke křesťanské zralosti. Tu zásadu, mínil on, církev přijme úplně za svou, až v ní budou mít větší vliv laici. Kněží jsou celou svou výchovou nakloněni k moralizování.

Vím dobře, že můj nový přítel není jediný, kdo má tyto názory. Jsou, řekli bychom, jakoby ve vzduchu, tvoří mentalitu dnešního člověka, který je unaven předpisy a zákazy a touží po svobodném pohledu na svět. Z tohoto hlediska tyto názory nejenom chápeme a jistě s nimi v srdci i sympatizujeme. A přece cítíme, že je tu něco neúplného, že jsme zapomněli na něco, co by mohlo být osudné.

Pokusil jsem se tu zapomenutou stránku problému vyjádřit přirovnáním. Dostal jsem k dispozici na psaní nový počítač. Nemohl jsem se vyznat ve všech klapkách a znameních.

Inženýr, který mně stroj instaloval, se smál. Toho se nelekejte! Nezbyvá než začít všechny klapky zkoušet, vidět, co z toho vyjde a za týden umíte se strojem perfektně zacházet. Vzal jsem si naučení k srdci, zkoušel horlivě klapky a vyrazil jsem u stroje pojistku. Štěstí, že jen to. Mohlo to dopadnout daleko hůř.

Je dobře nový stroj zkoušet, ale musíme mít pro něj cit a pocit odpovědnosti. Nemůžeme jenom tak neomyšlenkovitě sáhnout na každou páku, zvláště ne na dvě současně. Kolik lidí např. na to doplatilo, když se učili jezdit s novým autem. Rozhodně nepůjčí otec klukům svůj dobrý vůz jenom aby se na něm učili. Z toho příkladu pak jsem odvodil závěr, bohužel moralizující, ale jak se mu

máme vyhnout? Na stroje jsme opatrní. Jsme dokonce dost opatrní i na vlastní žaludek. Neříkáme: sněz všechno, co před tebou leží, musíš se naučit zkušeností soudit o tom, co k jídlu je nebo není. Běda, kdybychom ten princip aplikovali i na jedy!

V duchovní oblasti, jak se zdá, všechna opatrnost a všecek pocit odpovědnosti dnešního člověka pustily. Mohu přece vidět všechno, mohu přece přemýšlet o všem. „Dnes lidé o všem myslí!“ odsekl mně dokonce jeden starší pán, kterého jsem se pokoušel přemluvit, aby pustil z hlavy hlouposti, které ho trápí a moří.

Jak tato lehkomyšlnost vznikla? Zdá se mně, že je to přirozený důsledek materialismu. Stroj je skutečná věc. Polámaná páka, vyražená pojistka je škoda, která se měří penězi. Myšlenka? Tu nikdo nevidí, ta nic nestojí. Jakápak je to tedy skutečnost? A přece dějiny ukazují, že nejsou na prvním místě stroje, které hýbou dějinami, ale myšlenky. I za strojem je myslící hlava. Myšlenky vytvářejí dějiny, protože přetvářejí jednotlivé lidi. A jakou mají sílu? Neuvěřitelnou.

Vidíme, že se někdo změnil, že je v jednání s námi naprosto cizí. Co mu to jenom přišlo do hlavy? Kdo mu co nakukal, že už s ním není řeč? Může to být někdy jenom jediná věta. Shakespeare je mistr v líčení těchto psychologických procesů. Jak málo hanebných náznaků stačí, aby Othelo začal svou ženu podezřívát a stal se nakonec jejím vrahem. Zabily totiž jeho samého předtím myšlenky.

Nestudujeme teď dramata ani psychologii. Ale musíme vzít v obhajobu tzv. klasickou morálku. Neříkám ani křesťanskou, ani tradiční, ale klasickou. Myslitelé všech velkých duchovních hnutí byli totiž daleko přísnější. Jsou zajedno, že je lidská mysl, lidské srdce je tuze útlý a jemný organismus a že je potřeba jej opatrovat víc než oko v hlavě. Je-li někde příliš ostré světlo, radíme: Neničte mi nervy! Buďme důslední. Je v televizi pornografický program? Zavřete to! Neničte mi obraznost, nepobuřujte mi city.

Asketi vždycky chválili půst jako nutnou podmínku ke vzletu ducha. Zříkali se masa, nepili víno. Ale dnes je daleko důležitější půst očí a myšlenek. Nedívat se na to, co škodí, přestat myslit na to co mě ničí. Slyšeli jsme na počátku princip: vidět všechno, abychom mohli správně posoudit. Daleko důležitější je opak: Dokud neumíme správně soudit, nechtějme vidět a slyšet všechno, ale jenom to, co je nám skutečně k dobru.

MODLITBA ZA OBDRŽENÍ MILOSTI NA PŘÍMLUVU BOŽÍHO SLUŽEBNÍKA PAPEŽE JANA PAVLA II.

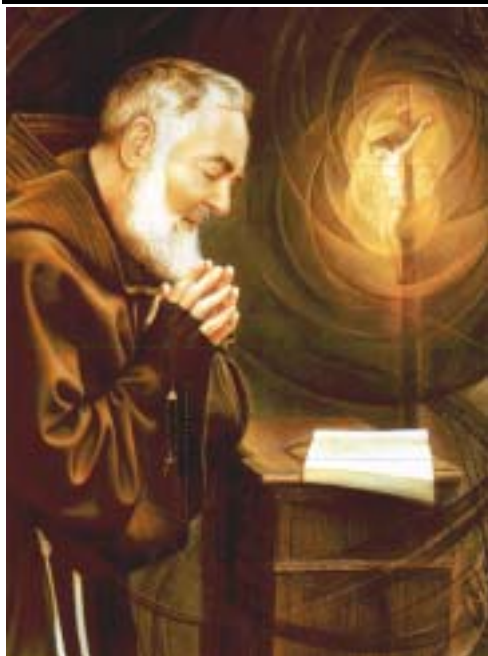

**Ó Nejsvětější Trojice,
děkujeme ti, žes církvi darovala papeže Jana Pavla II. a dala v něm zazářit
něžnosti svého otcovství, slávy Kristova kříže a jasu Ducha lásky.
Svou bezmeznou důvěrou v tvé nekonečné milosrdenství
a v mateřskou přímluvu Panny Marie
nám zosobnil obraz Ježíše, Dobrého Pastýře
a ukázal nám tak svatost jako vysoké měřítko řádného křesťanského života,
jako cestu k dosažení věčného společenství s tebou.
Na jeho přímluvu nám podle své vůle
uděl milost(vložit svou prosbu o uzdravení duše či těla), o kterou vroucně prosíme,
v naději, že bude brzy přiřazen k počtu tvých svatých.
Amen.**

S církevním schválením
Kardinál CAMILLO RUINI
Generální vikář Jeho Svatosti pro Římskou diecézi

POŘAD BOHOSLUŽEB: 17. – 24. září 2006

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 17. září	24. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + rod. VŠETULOVU, ZBOŘILOVU a ŠKVÁROVU
		DRYSICE 9.30	za + Helenu POSPÍŠILOVOU, sourozence a rodiče
		PODIVICE 11.00	za + Ludmilu KOZÁROVOU, manžela a sourozence
PONDĚLÍ 18. září	PONDĚLÍ 24. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Ludmilu STRAKOVOU, manžela a syna
ÚTERÝ 19. září	sv. JANUÁRIUS, BISKUP A MUČEDNÍK	PODIVICE 8.00	na poděkování za přijatá dobrodiní, dar zdraví a Boží požehnání pro celou rodinu
STŘEDA 20. září	sv. ONDŘEJ KIM TAE-GŦN, KNĚZ, PAVEL CHONG HA- SANG A DRUHOVÉ, MUČED.	DRYSICE 18.00	za + Marii POLIŠENSKOU a Boží požehnání pro živou rodinu
ČTVRTEK 21. září	SVÁTEK SV. MATOUŠ, APOŠTOL A EVANGELISTA	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Františka SPISARA a dvoje rodiče
PÁTEK 22. září	PÁTEK 24. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	na poděkování za 60 let života a + rodiče POSPÍŠILOVY a NOVOTNÝCH
SOBOTA 23. září	sv. PIUS Z PIETRELCINY, KNĚZ		
NEDĚLE 24. září	25. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Břetislava PETŘÍČKA, + rodinu, Boží ochranu a požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Marii SYNKOVOU manžela a dceru
		PODIVICE 11.00	za + Annu LANGEROVOU

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MĚSÍC ZÁŘÍ

1. Aby lidstvo využívalo sdělovacích prostředků zodpovědně a podle hlasu svědomí.
2. Aby Boží lid v misijních oblastech chápal stálý duchovní růst jako svůj zásadní úkol.
3. Aby státní instituce našly pozitivní přístup k dialogu s církvemi a uznaly jejich přínos v životě společnosti.
4. Aby si křesťané uvědomovali svou odpovědnost za budování pravé civilizace lásky a tak vydávali svědectví milosrdné a věrné lásce Ježíšově.

FARNÍ INFORMÁTOR, XII. roč., týdeník farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE (zázn. 517356351, mobil: 723593106, josef.benicek@tiscali.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnáním, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě a na svůj příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neb bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o.; tisk 1ks=10,-Kč. Ve formátu pdf na www.pustimer-farnost.cz.